

ELITELE SOCIALE DIN BUCOVINA (sfârșitul secolului al XVIII-lea – prima jumătate a secolului al XIX-lea)

Ștefan Purici

Trecerea Bucovinei sub administrația habsburgică s-a desfășurat într-o perioadă în care – la nivel european – se produceau mari schimbări în evoluția societății: se pregătea ideatic Revoluția franceză, capitalismul se afirma în forță în Anglia și în alte state occidentale, politica despotismului luminat, aplicată în țări ca Austria, Prusia, Rusia ș. a., începea să dea primele roade pe tărâmul culturii și civilizației, iar în conștiința elitelor intelectuale se imprimeau profund conceptele de națiune, civilizație, interes național, liberalism etc.

Mutațiile politice, economice, ideologice au avut, însă, în ultimul sfert al secolului al XVIII-lea, slabe repercusiuni asupra ordinii sociale dominante în Europa Centrală și de Sud-Est. Moldova, ca și regiunile limitrofe, se afla la stadiul de societate agrară, cu toate implicațiile specifice acesteia. În plan social, economic și politic un rol extrem de important era jucat de nobilime, împărțită în mai multe categorii. Această clasă se bucura de niște largi drepturi tradiționale, boierii fiind stăpâni pe administrația și instituțiile juridice locale și beneficiind de rolul de percepatori ai impozitelor și taxelor plătite de comunitățile locale. În schimbul sumelor de bani și al prestațiilor, nobilul avea, teoretic, anumite obligații față de supușii lui. El trebuia să administreze corect afacerile locale, să aibă grijă de respectarea legilor, să ridice o biserică pentru țărani săi, să contribuie la întreținerea unor școli sau cursuri de alfabetizare pentru copiii din comuna respectivă etc.

În Principatele române, într-o primă perioadă, noțiunea de „boier” comporta două sensuri: de proprietar funciar și de dregător¹. Cu timpul, cele două sensuri s-au contopit. Cel dintâi dorind și obținând funcții pentru a putea participa efectiv la conducerea statului, al doilea urmărind ca pe lângă prestigiul de membru al administrației domnești să dobândească, prin cumpărarea sau câștigarea (datorită daniilor domnești) unor moșii, statutul de membru al clasei sociale stăpânitoare².

Practic, același climat social predomina și în Austria, aflată cu mult înaintea țărilor est-europene pe calea progresului civilizator. Proprietatea funciară continua să constituie principalul criteriu al rangului, însă absolutismul îi adaugă și pe cel al funcției, urmărind constituirea unui suport social-politic fidel complexității intereselor monarhiei. Nobilimea era considerată – și se considera – predestinată posturilor de răspundere, aparținând categoriei conducătoare prin firea lucrurilor. Implicându-se în dirijarea vectorilor social-economici și acceptând statutul de „instrument al guvernării, nobilimea a dobândit, în schimb, șansa de a se afirma «cultural» prin structurile existente și de a-și proiecta valorile asupra întregii societăți”³. În cadrul Imperiului

¹ Pe larg, vezi: Gheorghe I. Brătianu, *Sfatul domnesc și adunările de stări în Principatele române*, București, 1995; Idem, *Adunările de stări în Europa și Țările române în Evul Mediu*, București, 1996; Nicolae Stoicescu, *Sfatul domnesc și marii dregători din Țara Românească și Moldova (sec. XIX-XVII)*, București, 1968; Iolanda Țighiliiu, *Boierimea din Țara Românească (secolele XIV-XVII): componență și evoluție structurală*, „Revista istorică”, II, 1991, nr. 11-12, p. 661.

² Vlad Georgescu, *Istoria românilor. De la origini până în zilele noastre*, Ediția a III-a, București, Editura Humanitas, 1992, p. 38.

³ Alexandru-Florin Platon, *Geneza burgheziei în Principatele Române (a doua jumătate a secolului al XVIII-lea – prima jumătate a secolului al XIX-lea). Preliminariile unei istorii*, Iași, Editura Universității «Al. I. Cuza», 1997, p. 224.

Habsburgic, nobilii își exercitau autoritatea prin intermediul dietelor – unor adunări ale reprezentanților categoriilor înstărite. Acestea adoptau diverse hotărâri în privința celor mai importante chestiuni ale provinciilor respective. Exprimându-și punctele de vedere în cadrul dietelor, nobilii se considerau reprezentanții politici ai națiunii.

În ceea ce privește numărul nobililor din Bucovina, datele existente diferă de la un an la altul. Astfel, generalul Gabriel von Splény, primul guvernator militar al provinciei (1774-1778), consemna, în raportul său *Descrierea districtului Bucovina*, întocmit între 14 august și 16 septembrie 1775, prezența a 22 boieri, 175 mazili și 149 răzeși, la o populație de 17.047 familii⁴, nobilimea constituind 2,03% din numărul total al locuitorilor. Aproximativ aceeași pondere se obține în cazul în care eliminăm localitățile ce fuseseră luate în calcul de către Splény, dar care nu au intrat după 1776 în componența Bucovinei (9 din ținutul Hotin, 12 din ținutul Cernăuți și 38 din ținutul Suceava). Astfel, din cele 12.794 familii de bucovineni, 245 (1,9%) aparțineau stării nobiliare⁵. În schimb, în octombrie 1777, cu ocazia depunerii jurământului de credință către împărat, la ceremonie s-au prezentat 26 boieri, 92 mazili, 109 ruptași și 142 șleahlici⁶ (369 capi de familie). Rezultă că, în spațiul alipit Austriei, din cele aproximativ 15.000 familii existente la 1777⁷, nobilimea reprezenta 2,46%. În comparație cu Ungaria, care se situa, cu 5,1% de nobili în totalul populației, pe primul loc în Imperiul Habsburgic, Bucovina se prezenta mai puțin spectaculos. Totuși, în structura societății clasa nobiliară bucovineană avea o pondere de peste două ori mai mare decât șleahta galițiană, decalajul fiind și mai mare în cazul în care ne raportăm la Austria Inferioară (Niederösterreich), cu un procent de 0,56%, sau la Cehia, cu 0,12% din populația masculină a provinciei⁸. Aici nu punem în discuție calitatea clasei nobiliare și rolul ei în viața publică a țării, ci comparăm doar niște realități cantitative.

Sub aspect etnic, boierimea bucovineană nu era una omogenă. La momentul încorporării părții de nord-vest a Moldovei în cadrul Austriei, în ansamblul populației Bucovinei românilor constituiau circa 65%, iar ucrainenii, polonezii și armenii în jur de 28%⁹. Analizând numele celor 369 capi de familie nobile¹⁰ care au prestat jurământul de credință față de Casa de Habsburg sub aspect antroponimic și ținând cont de faptul că această metodă nu poate da rezultate foarte exacte, constatăm că în jur de 75% dintre cei trecuți pe listele respective erau români, iar circa 25% purtau nume poloneze, ucrainene și armenesti. Ponderea românilor crește și mai mult în

⁴ Gabriel von Splény, *Beschreibung der Bukowina*, în *Bucovina în primele descrieri geografice, istorice, economice și demografice*, Ediție bilingvă îngrijită, cu introduceri, postfețe, note și comentarii de acad. Radu Grigorovici. Prefață de D. Vatamaniuc, București, Editura Academiei Române, 1998, p. 263.

⁵ *Ibidem*, p. 236-263.

⁶ Johann Polek, *Die Huldigung der Bukowina am 12. Oktober 1777*, „Jahrbuch des Bukowiner Landes-Museums”, X, 1902, p. 11.

⁷ Idem, *Anmerkungen ueber die «Beschreibung des Bukoviner Districts», welche von Herrn Generalen Baron von Splény ist verfasst worden*, în *Bucovina în primele descrieri geografice, istorice, economice și demografice*, p. 205.

⁸ Alexandru-Florin Platon, *op. cit.*, p. 237.

⁹ Pentru detalii: Ion Popescu, *De ce românii din Țara Fagilor sunt tratați în conformitate cu legea lui Murphy: adevărul învinge totdeauna în trei din șapte cazuri. I. Populația Bucovinei de până la răpire în lumina recensămintelor feldmareșalului Rumianțev*, „Glasul Bucovinei”, Revistă trimestrială de istorie și cultură (Cernăuți-București), I, 1994, nr. 2, p. 17; Pavel Țugui, *Populația Bucovinei între anii 1772-1774*, „Academica”, Revistă de știință, cultură, artă (București), 1992, nr. 4, p. 5; Ștefan Purici, *Mișcarea națională în Bucovina între 1775-1861*, Suceava, Editura Hurmuzachi, 1998, p. 25-32.

¹⁰ Johann Polek, *Die Huldigung der Bukowina ...*, pp. 7-10, 21-23.

rândul categoriei nobiliare superioare, compusă din boieri și mazili, fiind de peste 80%, și scade în cazul șleahiticilor până la circa 70%.

În primul deceniu de dominație habsburgică, când autoritățile încă nu se decisese asupra viitorului micii provincii¹¹, familiilor nobile li s-au recunoscut și păstrat privilegiile și titlurile lor de noblețe moldovenești. Totuși, dacă boierii – puțini la număr –, fiind agreați de guvernatorul militar și asociați la conducerea provinciei¹², n-au creat probleme deosebite noi stăpâniri, mazilii însă – în special cei din districtul Cernăuți – au insistat să li se acorde dreptul de a participa la ședințele Administrației militare și de a fi incluși în componența auditoriatului cernăuțean¹³. Opoziția mazililor l-a determinat pe Karl Enzenberg, al doilea guvernator militar al provinciei (1778-1786), să se documenteze asupra statutului acestei categorii în structura socială a Moldovei. Cu acest scop, la Iași a fost trimis boierul bucovinean Vasile Balș, director al cancelariei Administrației militare a Bucovinei, din septembrie 1780. Cu toate că nu a primit de la domnul Moldovei nici un document care să aducă lumină asupra chestiunii aflate în discuție¹⁴, dar dușmănind mica boierime ce se opunea radicalismului reformelor austriece, în raportul său, intitulat *Descrierea Bucovinei și a stării ei lăuntrice*, redactat în 1780, Balș îi include pe mazili în «clasa a treia» a boierilor, cea inferioară. Aceasta, scria boierul bucovinean, este „determinată numai de favoarea principelui sau prin protecție ilicită, mituire și alte asemenea, din care motiv membrii acestei clase nu câștigă decât titlul ultimei funcțiuni a țării și intenția este numai de a feri oamenii de contribuție. Astfel de indivizi sunt deci excluși de la toate avantajele nobilimii ca și din societățile acestora, iar moștenitorii lor colaterali trebuie să achite contribuția corespunzătoare, iar fiii numai dacă nu ocupă aceeași funcție ca și tatăl lor după decesul acestuia. Din această categorie se recrutează adeseori negustori, mazili și servitori ai boierilor (...) Acești mazili erau întotdeauna obligați să achite contribuțiile și nu se aseamănă nicicum cu boierii, ei fiind folosiți fără plată ca supraveghetori la lucrări domnești sau ale țării și li se pot aplica în caz de vină pedepse severe, lucru pe care sunt autorizați să-l facă chiar boierii”¹⁵. Evident, asemenea luări de poziție nu puteau contribui la afirmarea intereselor comune ale elitelor bucovinene.

Inițiind o revizie a proprietăților din provincie, guvernul austriac a făcut apel la autoritățile moldovene, solicitând informații care să înlănească activitățile administrației militare de la Cernăuți. La 19 februarie 1782, Divanul de la Iași a formulat răspunsuri la mai multe întrebări înaintate de către Karl Enzenberg la 1 februarie a. a. Din acestea reieșea că mazilii făceau parte din categoria boierilor, orice obligații la care erau impuși fiind reglementate prin „carte domnească”, iar orice pedeapsă li se putea administra doar de către Divan. Ruptașii se situau cu o treaptă mai jos și beneficiau de mai multe privilegii „boierești”, însă ei erau supuși

¹¹ Vezi: Mihai-Ștefan Ceașu, *Bucovina Habsburgică de la anexare la Congresul de la Viena. Iosefinism și postiosefinism (1774-1815)*, Iași, Fundația Academică «A. D. Xenopol», 1998, p. 83-91; Ștefan Purici, *Problema autonomiei Bucovinei între anii 1775-1861*, „Codrul Cosminului” – Analele Universității «Ștefan cel Mare» Suceava, Seria Istorie, II, 1996, p. 231-234.

¹² Erich Prokopowitsch, *Die rumänische Nationalbewegung in der Bukowina und der Dako-Romanismus*, Graz-Köln: Böhlau, 1965, p. 37.

* Judecătoria militară.

¹³ Mihai-Ștefan Ceașu, *op. cit.*, pp. 77-78, 88; Ștefan Purici, *Mișcarea națională în Bucovina între 1775-1861*, Suceava, Editura Hurmuzachi, 1998, p. 117-119.

¹⁴ Arhivele Naționale Istorice Centrale, fond *Consiliul Aulic de Război din Viena*, pach. V, d. 88, f. 1.

¹⁵ Vasile Balș, *Descrierea Bucovinei și a stării ei lăuntrice*, în *Bucovina în primele descrieri geografice, istorice, economice și demografice*, p. 335.

ispravnicilor ținutului și puteau fi pedepsiți de către aceștia¹⁶. Astfel, Divanul Moldovei confirma faptul că mazilii și ruțașii făceau parte din starea nobiliară.

Pe întreaga perioadă a guvernământului militar (1774-1786), autoritățile n-au atentat asupra privilegiilor sociale ale nobilimii bucovinene, iar unii proprietari sau negustori, care se stabiliseră în ținut nu cu mult timp înainte de 1774 sau în primii ani ai stăpânirii habsburgice și nu fuseseră recunoscuți sau boierii de către domnul moldovean, au efectuat diligențele necesare pentru a accede în rândurile nobilimii austriece. Ei au profitat de faptul că administrația austriacă a desființat una dintre cutumele dreptului moldovenesc, potrivit căreia străinii nu aveau dreptul de a cumpăra moșii în Moldova, decât în condiții deosebite¹⁷. Astfel, la 24 octombrie 1785, împăratul Iosif al II-lea l-a înnobitat pe negustorul armean din Suceava Ioan Capri, incluzându-l în categoria cavalerilor statelor austriece. Acesta a fost primul bucovinean care a devenit membru al nobilimii austriece¹⁸.

Între timp, în Austria lucrurile evoluau într-o direcție care va fi privită și primită cu nemulțumire de populația bucovineană. În prima jumătate a anilor '80 ai secolului al XVIII-lea, regimul iosefin a încercat să simplifice procesul de administrare a imperiului și să scadă costurile de întreținere a aparatului birocratic habsburgic. În acest sens, s-a decis diminuarea numărului oficiilor centrale (ministerelor) și a funcționarilor de la toate nivelurile. Guverniile unor țări vecine mai mici au fost unite și reorganizate în administrații provinciale. Astfel, instituțiile administrative ale Stiriei, Carintiei și Crainei au fost contopite, prin reducerea numărului de birorați, într-un guvernium comun. La fel s-a procedat și în cazul Moraviei și Sileziei¹⁹. Bucovina – cea mai mică țară a Coroanei – nu avea, practic, nici o șansă să-și continue evoluția cvasiautonomă. La 6 august 1786 a fost semnat decretul imperial, potrivit căruia, de la 1 noiembrie a aceluiași an, Bucovina era încorporată Regatului Galiei-Lodomeria, ca al 19-lea cerc administrativ²⁰.

La momentul anexării părții de nord-vest a Moldovei, autoritățile habsburgice au promis că vor respecta statu-quo și privilegiile nobilimii și clerului²¹, însă încorporarea Bucovinei la Galiția, în anul 1786, punea societatea bucovineană într-o situație inedită. În Galiția, devenită provincie imperială din 1772, evidența și confirmarea titlurilor nobiliare a rămas de competența Comisiei Magnaților și a judecătorilor urbane și rurale până în anul 1782, când prin patenta lui Iosif al II-lea (1780-1790) aici a fost introdus sistemul nobiliar austriac, constituindu-se așa numitul Colegiu al Stărilor (reorganizat în 1817)²². Șleahta galițiană era destul de numeroasă (1,15% din totalul populației provinciei)²³ și își exercita drepturile, alături de reprezentanții

¹⁶ Karl Freiherr von Enzenberg către Divanul Moldovei (1782), în *Bucovina în primele descrieri geografice, istorice, economice și demografice*, p. 371.

¹⁷ Mihai-Ștefan Ceașu, *op. cit.*, p. 132.

¹⁸ Idem, *Mutații etnico-sociale în structura nobilității din Bucovina (sfârșitul secolului XVIII – începutul secolului XIX)*, „Arhiva Genealogică”, II (VII), 1995, nr. 3-4, p. 171.

¹⁹ E. Zöllner, *Istoria Austriei de la începuturi până în prezent*, ed. VIII-a, traducere de A. Armbruster, vol. I, București, Editura Enciclopedică, 1997, p. 396.

²⁰ Ștefan Purici, *Problema autonomiei Bucovinei ...*, p. 234.

²¹ Direcția Județeană Suceava a Arhivelor Naționale, fond *Colecția de documente*, pach. V, d. 42, f.1v; Mihai Iacobescu, *Din istoria Bucovinei*, vol. I (1774-1862), *De la administrația militară la autonomia provincială*, București, Editura Academiei Române, 1993, p. 116; Mihai-Ștefan Ceașu, *Bucovina Habsburgică ...*, p. 65.

²² *Poczet szlachty galicyjskiej i bukowinjskiej*, W Lwowie. W drukarni Instytutu stauprogianskiego, pod zarzadem Michala Dzikowskiego, 1857 [Kraków, 1988], s. I-II.

²³ Alexandru-Florin Platon, *op. cit.*, p. 237.

clerului și orașenimii, în cadrul Seimului Galiției²⁴. În același timp, boierimea bucovineană s-a văzut lipsită de posibilitatea de a participa la lucrările acestei adunări reprezentative din cauza faptului că titlurile nobiliare moldovenești nu erau identice cu cele austriece. Pentru a acorda elitei sociale bucovinene posibilitatea de a-și prezenta doleanțele și susține opiniile în cadrul Seimului, precum și pentru a uniformiza titlurile nobiliare în întreg imperiul, prin decretul din 14 martie 1787, împăratul Iosif al II-lea a apreciat „a fi cu cuviință pe boierii și mazilii bucovineni a-i pune la aceeași stare cu cei din Galiția”, înlocuind rangurile moldovenești cu titlurile de conte, baron și cavaler²⁵. De asemenea, Curtea de la Viena a urmărit ca pe această cale să atragă boierimea autohtonă de partea Casei de Habsburg, să reglementeze anumite chestiuni financiare (volumul impozitelor) și economice (condiționarea avansării pe scara nobiliară de venitul obținut), să promoveze principiul „un stat – o națiune” germană etc.

Totuși, românii bucovineni, care nici nu cunoșteau limbile polonă și latină ce se utilizau în cadrul dezbaterilor, nici nu doreau să cheltuiască averea pentru a realiza o lungă călătorie doar pentru a asista în rolul de spectatori în dieta de la Lemberg, au refuzat pe tot parcursul administrației galițiene să participe la lucrările Seimului. La sfârșitul secolului al XIX-lea, istoricul și scriitorul bucovinean Ion Gh. Sbiera avea să constate că majoritatea nobililor români „nu voră și nici să știe măcar de institute (stări – n. n.), nici de dietă poloneză și, prin acest refuz, își păstrară naționalitatea și confesiunea”²⁶.

În același timp, vechea elită moldovenească, constrânsă de condițiile sociale și politice ale imperiului, a făcut demersurile necesare pentru a-i fi echivalate titlurile nobiliare chiar din anul 1787. În vederea soluționării operative a cererilor provenite din Bucovina, guvernul vienez a dispus suplimentarea *Forum Nobilium*-ului din Lemberg – instanța care verifica actele și confirma/acorda titlurile nobiliare echivalente celor din Galiția – cu doi consilieri, un secretar, un protocolist și un funcționar de cancelarie, cunoscători ai limbii române²⁷.

Pe parcursul anilor 1788-1790, au fost recunoscute rangurile nobiliare a 137 de persoane, în majoritate foști mazili și ruțași, cărora li s-a acordat titlul de „cavaler”. Folosind aceeași metodă antroponimică, constatăm că în jur de 60-65% de nume de familie sunt românești, iar restul slave (poloneze și ucrainene) și armenesci. La această cifră de 137 persoane trebuie să adăugăm numele bucovinenilor care au devenit nobili austrieci dar care din lipsă de urmași au fost șterși din evidențele *Forum Nobilium*-ului galițian. Astfel, în 1788 titlul de baron l-au primit Dositei Herescul, Episcopul Bucovinei, nepoții săi Vasile, Gheorghe și Nicolae Herescul, iar în 1791 Vasile Balș²⁸.

Între timp, situația internă în monarhie se modifică treptat în defavoarea promotorilor reformelor iluministe. În urma decesului lui Iosif al II-lea și urcării pe tron a fratelui său, Leopold al II-lea (1790-1792), nobilimea din diverse colțuri ale imperiului a început să redacteze și să trimită petiții, pledând pentru restabilirea privilegiilor știrbite în perioada domniei anterioare. Astfel, „nobilii galițieni de națiune poloneză”, aflați sub impresia răsturnării dominației engleze asupra coloniilor nord-americane, a evenimentelor revoluționare din Franța, inspirați de ideologia iluministă, au alcătuit un amplu memoriu în care cereau reformarea imperiului în direcția sporirii

²⁴ *Deutsche Geschichte im Osten Europas. Galizien, Bukowina, Moldau*, Hrsg. von Isabel Röskau-Rydel, Berlin: Siedler, 1999, p. 18.

²⁵ Textul diplomei imperiale din 14 martie 1787 vezi la Ion Nistor, *Istoria Bucovinei*, Ediție și studiu bio-bibliografic de Stelian Neagoe, București, Editura Humanitas, 1991, p. 53.

²⁶ Ion Gh. Sbiera, *Familia Sbiera după tradiție și istorie și amintiri din viața autorului*, Cernăuți, Societatea Tipografică Bucovineană, 1899, p. 158.

²⁷ Teodor Bălan, *Forum Nobilium din Bucovina*, Cernăuți, Institutul de Arte Grafice și Editură „Glasul Bucovinei”, 1927, p. 12.

²⁸ Mihai-Ștefan Ceașu, *Bucovina Habsburgică ...*, p. 134-135.

funcționalității sale. În cazul Galiției, s-a cerut diminuarea numărului de funcționari și reducerea numărului de districte de la 19 la 9, inclusiv Bucovina²⁹.

Nobilimea bucovineană dorea însă separarea ținutului lor de provincia catolică polono-ucraineană. În anul 1790, boierul Vasile Balș redactează, în numele Bucovinei, un memoriu pe care îl adresează lui Leopold al II-lea, cerându-i separarea de Galiția³⁰ și constituirea unei diete proprii. Doleanța se întemeia pe faptul că deosebiri de limbă, tradiții și obiceiuri existente între Bucovina și Galiția constituie niște obstacole serioase în coordonarea administrativă a celor două teritorii. În expunerile asupra problemei despărțirii provinciilor, prezentate împăratului la începutul lunii iunie 1790 de către diverse instituții centrale, se specifica – pe lângă alte inconveniente ale unirii celor două provincii – și faptul că stările privilegiate bucovinene erau deosebite de cele galițiene. În pofida obiectivelor urmărite de patenta din 14 martie 1787, nobilimea bucovineană nu a luat nici o dată parte activă la lucrările Seimului Galiției. Mulți proprietari preferau chiar să locuiască în Moldova, obținând de la autoritățile ieșene funcțiile și demnitățile dorite³¹.

Drept urmare, la 29 septembrie 1790, împăratul Leopold al II-lea semna o patentă imperială, potrivit căreia „unirea săvârșită în anul 1786 numai cu scopul de a simplifica administrația publică nu mai poate dăinui”, deoarece experiența a arătat că „după origine, grai, moravuri, datini și confesiune” locuitorii Bucovinei și deosebesc de cei ai Galiției și că deci „nu se poate aștepta o împreunare și contopire adevărată”. S-a hotărât ca, pe viitor, Bucovina să fie considerată o provincie distinctă, stările ei nobiliare să nu mai facă parte din rândul stărilor galițiene, însă sub aspect administrativ și militar autoritățile bucovinene rămăneau subordonate celor galițiene, fapt ce promitea Bucovinei, se specifica în decret, „siguranță și bună primire”³².

Prevederile acestei patente imperiale nu au avut urmări practice semnificative, cu excepția unor măsuri în domeniul justiției, precum și a numirii lui Vasile Balș ca titular al celui mai înalt post din administrația ținutului – Căpitan al Cercului Bucovina (1792-1803). În anul 1804, Curtea de la Viena a dispus înființarea, la Cernăuți, a unei instanțe de judecată a nobililor, proprie Bucovinei, un *Forum Nobilium* sub titlul de «k. k. Stadt- und Landrecht»³³, însă atestarea nobilității a rămas în continuare de competența *Forum Nobilium*-ului din Lemberg³⁴. Din primăvara lui 1817 au fost anulate dispozițiile care priveau caracterul distinct al Bucovinei, toate instituțiile ei fiind subordonate nemijlocit celor de la Lemberg, iar stările nobiliare bucovinene fiind din nou incluse în rândul celor galițiene.

Înglobarea ținutului în cadrele Galiției, după 1786, pătrunderea masivă a funcționarilor, negustorilor și moșierilor polonezi și armeni în provincia anexată, anumite privilegii de care se bucurau evreii în Bucovina, au condus la modificarea componenței clasei proprietarilor. În plus, mulți boieri moldoveni cu moșii în Bucovina, refuzând să devină supuși austrieci după 1777, au început să vândă proprietățile lor foștilor lor arendași armeni și evrei. Statutul de proprietar i-a îndreptățit pe aceștia din urmă să solicite înnobilarea, autoritățile austriece acordând titlul de „cavaler” unor familii de armeni (Aywas – 1790, Abgarowicz – 1811, Agopsowicz – 1814, Antonowicz – 1816, Capri – 1799, Krzystofowicz – 1792, Mikuli – 1811, Passakas – 1808, Petrowicz – 1817, Petul – 1807, Simonowicz – 1811, Theodorowicz – 1792, Zaduwowicz – 1816,

²⁹ *Magna Charta von Galizien oder Untersuchung der Beschwerden des galizischen Adels pohnlischer Nation über die österreichische Regierung*, Jassy, 1790, p. 257.

³⁰ Mihai Iacobescu, *op. cit.*, p. 130.

³¹ Mihai-Ștefan Ceașu, *op. cit.*, p. 169.

³² Arhiva de Stat a Regiunii Cernăuți, fond 1026, inv. 2, d. 95a, f. 6-7v.

³³ Teodor Bălan, *op. cit.*, p. 12.

³⁴ Mihai-Ștefan Ceașu, *Instanțe judiciare nobiliare și forme de atestare a nobilității în Bucovina (sfârșitul secolului XVIII – începutul secolului XIX, „Arhiva Genealogică”, III (VIII), 1996, nr. 3-4, p. 223.*

Zerikiewicz – 1812) și evrei (Abrahamowicz – 1817, Aslan – 1812, Czerniewski – 1816). Drept urmare, în preajma revoluției pașoptiste, din cei 114 proprietari bucovineni³⁵, doar 41% mai erau etnici români, în timp ce 29% erau armeni, 22% polonezi, 4% evrei, alții 4%. Cei mai mari proprietari erau, în 1847, românul Ioan baron von Musteață (Mustazza), cu 7 moșii, și armenii Andreas von Capri și Grigorie von Aywas, cu 6 și, respectiv, 5 moșii.

Subordonarea ținutului Guberniului de la Lemberg a durat nominal până la revoluția de la 1848-1849, când, prin Constituția din 4 martie 1849, Bucovina a fost recunoscută ca țară a Coroanei, cu dietă și administrație autonomă, separată de cea a Galiției³⁶. Un rol important în aceste evenimente l-au jucat lideri proveniți din rândul familiilor nobile bucovinene ca Hurmuzachi, Vasilco, Musteață, Petrovici etc. În mod real și definitiv, autonomia ținutului a fost consacrată abia prin rezoluția imperială din 9 martie 1861, conform căreia administrația Bucovinei intra în funcțiune începând cu 22 aprilie³⁷. La 6 aprilie același an, în sala primăriei din Cernăuți a fost inaugurată Dieta Bucovinei, nobilimea bucovineană dobândind propria instituție reprezentativă și separându-se definitiv de stările galițiene.

Între 1701 și 1918, Curtea de la Viena a operat nu mai puțin de 12.408 ridicări în rang, însă doar o infimă minoritate (2,2%, respectiv 278 persoane) au primit ranguri înalte (de conte, principe etc.), marea majoritate (circa 82,2%) neridicându-se mai sus de obișnuitele titluri inferioare³⁸. În Bucovina, din cele 276 de familii înnobilate în anii 1788-1857, la finele acestei perioade titlul de baron îl aveau familiile Capri, Musteață, Petrino și Romașcan, restul aflându-se pe treapta cea mai de jos, cea de cavaler³⁹. Există și o familie, care prin măslirea unor acte încă la mijlocul secolului al XVIII-lea, a reușit să obțină titlul de conte, dar nu austriac, ci venețian. Din 8 iulie 1848, printr-o rezoluție imperială, Hugo Logotheti a obținut dreptul de a purta titlul respectiv⁴⁰.

Revoluția de la 1848 și evenimentele ulterioare au arătat că germanizarea titlurilor și acceptarea limbii germane în sânul multor familii de nobili bucovineni n-a condus, în majoritatea covârșitoare a cazurilor, la anemiarea conștiinței naționale. Dimpotrivă, pentru vârfurile intelectuale ale boierimii bucovinene (familiile Hurmuzachi, Flondor, Vasilco, Onciul ș. a.), rangurile austriece au netezit calea spre universitățile centrale și societatea vieneză, iar limba germană a înlesnit conectarea la ideologia modernizatoare a Europei Occidentale, a facilitat receptarea teoriilor naționaliste și liberale răspândite în secolul al XIX-lea. În același timp, noul ordine imperială, instaurată în Bucovina după 1775, a determinat un amplu proces de eterogenizare a clasei nobiliare, proces ce se va finaliza odată cu apunerea Monarhiei Habsburgice, în 1918.

* *

*

În anexă reproducem, din lucrarea *Poczet szlachty galicyjskiej i bukowinjskiej* (Rândurile nobilimii galițiene și bucovinene), tipărită la Lemberg, în anul 1857, tabelul cu numele

³⁵ Cf. *Provinzial-Handbuch der Königreiche Galizien und Lodomerien für das Jahr 1847*, Lemberg: k. k. Galizischen Aerarial Druckerei, p. 283-409.

³⁶ „Bucovina. Gazetă românească pentru politică, religie și literatură” (Cernăuți), 1849, nr. 4, p. 23.

³⁷ Arhiva de Stat a Regiunii Cernăuți, fond 3, inv. 1, d. 1461, f. 51.

³⁸ Alexandru-Florin Platon, *op. cit.*, p. 238-239.

³⁹ *Poczet szlachty galicyjskiej i bukowinjskiej*, p. 305-315.

⁴⁰ Mihai-Ștefan Ceașu, *Mutații etnico-sociale în structura nobilității din Bucovina ...*, p. 169-170.

bucoveninilor înnobilați de către austrieci între anii 1788-1857⁴¹. Din aceste evidențe, funcționarii guberniali au șters numele nobililor care nu au avut descendenți și nu au avut cui transmite titlul pe cale ereditară.

În ceea ce privește onomastica, am păstrat ortografia originalului, traducând doar expresiile explicative (fiu, nepot, ginere ș. a). Din această cauză, de pildă, numele *Borcilă* îl găsim sub forma *Borczille*, *Giurgiuwan* respectiv *Czurczuwan*, *Cârste* sub formele *Kirste* sau *Kirsta*, *Pupăză* respectiv *Popaza*, *Tăutul* ca *Toutul* sau *Teutul*, *Țopa* sub forma *Zopa* etc.

Anexa nr. 2 prezintă evoluția numărului de familii bucovinene, cărora li s-a confirmat sau atribuit titluri nobiliare austriece, fiind alcătuită pe baza datelor cuprinse în tabelul nr. 1.

Tabelul nr. 1. *Familii de bucovineni cărora li s-a recunoscut / atribuit titlul de nobil (până la 15 februarie 1857)*⁴²

Numele, localitatea de reședință, gradul de nobilitate, prenumele	Caracterul	În ce an Colegiul Stărilor galițiene a recunoscut vechea nobilitate bucovineană? Ce Monarh a acordat noua nobilitate?
A		
Abgarowicz Wincenty Josef și Grzegorz	–	Colegiul Stărilor, 1811
Abrahamowicz Abraham, Tomasz, Krzysztof și Josef	–	Colegiul Stărilor, 1817
Agopszowicz Hasso Kajetan, Jakob, Grzegorz și Waleryan	Grzegorz, membru al Stărilor	Colegiul Stărilor, 1814
Agopszowicz Hasso Bogdan, Mikolaj și Szczepan	–	Colegiul Stărilor, 1814
Antonowicz de Kap de Bou Grzegorz	–	Colegiul Stărilor, 1816
Antonowicz de Kap de Bou Jakób	–	Colegiul Stărilor, 1816
Antonowicz de Kap de Bou Ignacy	–	Colegiul Stărilor, 1816
Antonowicz de Kap de Bou Kajetan	–	Colegiul Stărilor, 1816
Antonowicz de Kap de Bou Łazarz	–	Colegiul Stărilor, 1816
Antonowicz de Kap de Bou Grzegorz și Piotr, fiii lui Ł a z a r z	–	Colegiul Stărilor, 1822
Antonowicz de Kap de Bou Michał	–	Colegiul Stărilor, 1816
Arap Konstanty	–	Colegiul Stărilor, 1788
Arbore Grzegorz	Diacon	Colegiul Stărilor, 1796
Arhip Jan	–	Colegiul Stărilor, 1789
Arsinowski Teodor	–	Colegiul Stărilor, 1802
Aslan Adam	–	Colegiul Stărilor, 1812
Assakiewicz Łazarz și Grzegorz	–	Colegiul Stărilor, 1812
Ajwas Norzes, Szczepan și Mikołaj	–	Colegiul Stărilor, 1790
Ajwas Andronik (altfel Dominik), Jan, Krzysztof și Bazyl	–	Colegiul Stărilor, 1790
Ajwas Jan și Norzes	–	Colegiul Stărilor, 1790
B		

⁴¹ Pentru sprijinul acordat în procesul de documentare mulțumim cordial doamnei Dr. Ilona Slawinski, de la Österreichischen Ost- und Südosteuropa-Institut din Viena.

⁴² *Poczet szlachty galicyjskiej i bukowińskiej*, W Lwowie. W drukarni Instytutu stauropigiańskiego, pod zarządem Michała Dzikowskiego, 1857 [Kraków, 1988], s. 305-315.

Balasinowicz Dymitr	–	Colegiul Stărilor, 1788
Baloszskul Elias, Alexander, Jan, Mikołaj Jérzy	–	Colegiul Stărilor, 1800
Baloszskul Szczepan și Bazyli –, fiii lui Elias	–	Colegiul Stărilor, 1831
Barbier Alexander, Jérzy și Elias	–	Colegiul Stărilor, 1789
Barbul Mikołaj	–	Colegiul Stărilor, 1811
Baszyn (Besch, Bessan) Michał, Andrzej și Jan	–	Colegiul Stărilor, 1809
Bezan (Besch, Bessan) Konstanty, Bazyli, Gregorz, Dymitr, Teodor, Jan și Piotr	–	Colegiul Stărilor, 1793
Bobele Stefan și Jan	–	Colegiul Stărilor, 1802
Bohdanowicz Bogdan	–	Patenta împăratului Iosif II, 1782
Bohdanowicz Jan	–	Patenta împăratului Iosif II, 1782
Boldeskul Szymon și Jan	–	Colegiul Stărilor, 1788
Bontesz Panaite, Mikołaj, Jan și Helena	–	Colegiul Stărilor, 1816
Borcz Andrzej	–	Colegiul Stărilor, 1789
Borcz Emanuel și Bazyli	–	Colegiul Stărilor, 1789
Borcz Stefan	–	Colegiul Stărilor, 1800
Borcille Jan și Konstanty	–	Colegiul Stărilor, 1789
Borschan Andronik	–	Colegiul Stărilor, 1793
Borschan Gabryel	–	Colegiul Stărilor, 1808
Botezat Iwanowicz Alexander	–	Colegiul Stărilor, 1805
Braha Lupul	–	Colegiul Stărilor, 1788
Braha Grzegorz	–	Colegiul Stărilor, 1796
Braha Alexander și Jan	–	Colegiul Stărilor, 1808
Brajas (Brajskul) Helena și Jan	–	Colegiul Stărilor, 1789
Brajskul Bazyli	–	Colegiul Stărilor, 1788
Brenzan Gregorz	–	Colegiul Stărilor, 1788
Brinzan Jan și Dymitr	–	Colegiul Stărilor, 1789
Brinzan Jan și Łukasz	–	Colegiul Stărilor, 1789
Butucza Andrzej	–	Colegiul Stărilor, 1789
Butzura Bazyli și Gabryel	–	Colegiul Stărilor, 1793
Butzura Jan și Jérzy	–	Colegiul Stărilor, 1788
Butzura Jordaki	–	Colegiul Stărilor, 1788
C		
Capri V e z i Kapri		
Copa V e z i Zopa		
Cyganiuk Andrzej	–	Colegiul Stărilor, 1789
Czerniewski Antoni, Józef și Jakób	–	Colegiul Stărilor, 1816
Czolpan Jordaki	–	Colegiul Stărilor, 1788
Czurczuwan Stefan	–	Colegiul Stărilor, 1789
D		
Daszkiewicz Andrzej și Szymon	–	Colegiul Stărilor, 1792
Diakoniuk Jan	–	Colegiul Stărilor, 1807
Dobrowolski z Buchenthal (de) Teodor	–	Patenta împăratului Francisc II, 1800
Dreginda Gabryel, Emanuel, Teodor și Bazyli	–	Colegiul Stărilor, 1788
Dregonitz Grzegorz, Dymitr și Konstanty	–	Colegiul Stărilor, 1789
F		
Flondor Bazyli, Konstanty, Jérzy și Dymitr	–	Colegiul Stărilor, 1796

Flondor Teodor	–	Colegiul Stărilor, 1789
Froncza Ganafir, Bazyli și Onufry	–	Colegiul Stărilor, 1805
Frunza Andronik și Jan	–	Colegiul Stărilor, 1788
G		
Gaffenko Andrzej și Bazyli	–	Colegiul Stărilor, 1788
Gaffenko Dymitr	–	Colegiul Stărilor, 1789
Galer (Galery) Jérzy	–	Colegiul Stărilor, 1789
Galery (Galer) Alexander	–	Colegiul Stărilor, 1789
Galin V e z i Popaza	–	Colegiul Stărilor, 1789
Genge Teodor Konstanty și Bazyli	–	Colegiul Stărilor, 1789
Gengoja (Genge) Bazyli, Dymitr, Alexander și Jérzy	–	Colegiul Stărilor, 1788
Georgianul (Georgian) Andrzej	–	Colegiul Stărilor, 1796
Giczskul Jordaki	–	Colegiul Stărilor, 1788
Gojan Jérzy, Dymitr, Michał, Bazyli și Teodor	–	Colegiul Stărilor, 1788
Gojan Dymitr	–	Colegiul Stărilor, 1788
Gojan Jan și Jérzy	–	Colegiul Stărilor, 1788
Gojan Teodor	–	Colegiul Stărilor, 1789
Gore Konstanty, Jan și Jérzy	–	Colegiul Stărilor, 1790
Grekul Bazyli și Michał (fiii lui Konstanty)	–	Colegiul Stărilor, 1803
Grecul Michał (fiul lui Łazarz)	–	Colegiul Stărilor, 1803
Grierosu Sergiusz	–	Colegiul Stărilor, 1789
Griesosu Ștefan și Jérzy	–	Colegiul Stărilor, 1800
Grigorcze Jan și Bazyli	–	Colegiul Stărilor, 1788
Grigorcze Mikołaj	–	Colegiul Stărilor, 1788
H		
Holub (Holubasz) Grzegorz, Antoni, Andronik, Kajetan și Bogdan	–	Colegiul Stărilor, 1816
Holubej Jan	–	Colegiul Stărilor, 1793
Holubej Apostoł	–	Colegiul Stărilor, 1789
Holubej Teodor	–	Colegiul Stărilor, 1789
I		
Ilski Alexander, Jordaki și Elias	–	Colegiul Stărilor, 1788 și 1797
Isar Gregorz	–	Colegiul Stărilor, 1792
Istretuz V e z i Teutul		
J		
Janesz Konstanty, Michał, Konstanty și Jordaki	–	Colegiul Stărilor, 1790
Janesz Konstanty și Bazyli	–	Colegiul Stărilor, 1789
Jeremiewicz Bazyli	–	Colegiul Stărilor, 1789
K		
Kalmucki Elias, Bazyli și Gabryel	–	Colegiul Stărilor, 1789
Kalmucki Jan	–	Colegiul Stărilor, 1789
Kalmucki Jan, Dymitr, Mikołaj (fiii lui Michał) și Jan (fiul lui Gregorz Jérzy)	–	Colegiul Stărilor, 1788 și 1789
Kap de Bou V e z i Antonowicz		
Kapri de Marecej Mikołaj, Jakób și Aryton, ulterior baroni, (fiii lui Andrzej, numit baron) și Bogdan (fiul lui Jan, de asemenea numit baron)	–	Colegiul Stărilor, 1789
Kapri V e z i I. Šleahtha galițiană		
Kautisch Michał Jan și Ștefan	–	Colegiul Stărilor, 1789
Kirsta Jan și Bazyli	–	Colegiul Stărilor, 1788

Kirste Eliasz	–	Colegiul Stărilor, 1792
Kocza Bazyli	–	Colegiul Stărilor, 1788
Kocza Bazyli	–	Colegiul Stărilor, 1788
Kocza Michał fiul lui B a z y l	–	Colegiul Stărilor, 1834
Koczale Bazyli	–	Colegiul Stărilor, 1789
Kokoran Gabryel, Jan și Pentelej	–	Colegiul Stărilor, 1789
Konstantinowicz V e z i Grekul		
Koschan Teodor și Andrzej	–	Colegiul Stărilor, 1788
Kostin Dymitr	–	Colegiul Stărilor, 1793
Kostrisz Alexander	–	Colegiul Stărilor, 1789
Kostrisz Bazyli	–	Colegiul Stărilor, 1798
Kozaczskul Gabryel	–	Colegiul Stărilor, 1792
Kozmitza Konstanty	–	Colegiul Stărilor, 1792
Krakalie Michał	–	Colegiul Stărilor, 1789
Krzysztofowicz Jan, Mikołaj, Waleryan (Wartan), Kajetan și Greczuń	–	Colegiul Stărilor, 1792
Krzysztofowicz Jan Szymon, nume dublu, și Grzegorz Mateusz, nume dublu, fiii lui M i k o ł a j	–	Colegiul Stărilor, 1839
Kuparenko Michał, Bazyli și Jan	–	Colegiul Stărilor, 1790
L		
Lastuwka (Lastiuwka) Stefan și Bazyli	–	Colegiul Stărilor, 1789
Lenza Jérzy	–	Colegiul Stărilor, 1789
Lepedal Konstanty și Jan	–	Colegiul Stărilor, 1789
M		
Malewicz Antoni	–	Colegiul Stărilor, 1817
Malewicz Jan	–	Colegiul Stărilor, 1817
Malinesskul Jan și Mikołaj	–	Colegiul Stărilor, 1790
Malineskul Jordaki, Mikołaj, Dymitr, Bazyli și Michał	–	Colegiul Stărilor, 1802
Maneskul Teodor	–	Colegiul Stărilor, 1788
Manugiewicz Hasso Kajetan și Mikołaj	–	Colegiul Stărilor, 1814
Marko Bazyli	–	Colegiul Stărilor, 1788
Merza V e z i Reus		
Michajluk Jan și Bazyli	–	Colegiul Stărilor, 1788
Mikuli (Mikul) Stefan	–	Colegiul Stărilor, 1811
Mikuli Jakób, fiul lui S t e f a n	Membru al Stărilor și al Consiliului provincial c. cr.	Primit în cercul Stărilor, 1845
Mikuli Jakób	–	Colegiul Stărilor, 1811
Mikuli Aryton	–	Colegiul Stărilor, 1811
Mikuli Mikołaj	–	Colegiul Stărilor, 1811
Mikuli Teodor	–	Colegiul Stărilor, 1811
Minticz Andrzej	–	Colegiul Stărilor, 1790
Minticz Angelucza	–	Colegiul Stărilor, 1890
Minticz Axenty și Teodor	–	Colegiul Stărilor, 1793
Minticz Sandul	–	Colegiul Stărilor, 1789
Mironowski Karol	–	Colegiul Stărilor, 1796
Miteskul Teodor	–	Colegiul Stărilor, 1793
Mokrański (de) Michał	–	Patenta împăratului Francisc II, 1796

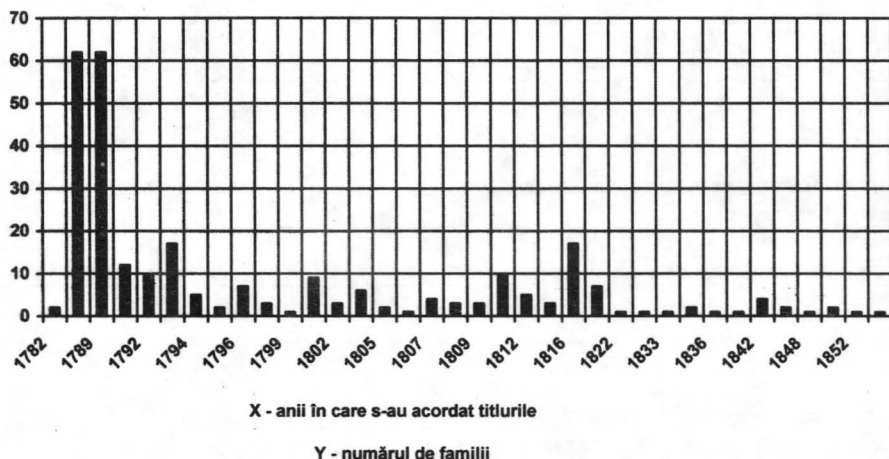
Morzun Bazyli, Alexander, Teodor și Piotr	–	Colegiul Stărilor, 1788
Moszoro Józef	–	Colegiul Stărilor, 1816
Moszoro Grzegorz, Jeremiasz, Walenty și Jan	–	Colegiul Stărilor, 1816
Moszoro Andrzej, Łazarz și Bogdan	–	Colegiul Stărilor, 1816
Moszoro Mikołaj, Abraham și Grzegorz	–	Colegiul Stărilor, 1816
Motzok Jan	–	Colegiul Stărilor, 1789
Muntian Symeon	–	Colegiul Stărilor, 1789
Mustatza din Sadogura Baron Teodor	–	Colegiul Stărilor, 1794; Patenta împăratului Francisc II, 1821
Mustatza Baron Jan, fiul lui T e o d o r	Membru al Stărilor	Colegiul Stărilor, 1833
O		
Ohanovich Łukasz	Avocat provincial și membru al Stărilor	Colegiul Stărilor, 1817
Onczul Bazyli și Jan (fiii lui Alexandru)	–	Colegiul Stărilor, 1788
Onczul Gabryel și Elias	–	Colegiul Stărilor, 1788
Onczul Grzegorz	–	Colegiul Stărilor, 1789
Onczul Pentelej și Jan, fiii lui W e l i c z k o	–	Colegiul Stărilor, 1789
Onczul Alexander și Artemiusz	–	Colegiul Stărilor, 1800
Onczul Jan (fiul lui Szymona)	–	Colegiul Stărilor, 1803
P		
Paladi Jordaki	–	Colegiul Stărilor, 1809
Passakas Teodor, Kajetan și Grzegorz	–	Colegiul Stărilor, 1808
Paunel (Pounel) Jérzy, Ursaki, Konstanty, Bazyli, Andrzej și Jan	–	Colegiul Stărilor, 1788
Peletiu Jan	–	Colegiul Stărilor, 1788
Perschul Jordaki	–	Colegiul Stărilor, 1789
Perschul Mikołaj	–	Colegiul Stărilor, 1789
Petraszko Alexander	–	Colegiul Stărilor, 1794
Petrino Baron Apostol Jan, nume dublu	–	Patenta împăratului Ferdinand I, 1836
Petrowicz Kajetan, Abraham și Piotr	–	Colegiul Stărilor, 1817
Petrowicz Mikołaj	–	Colegiul Stărilor, 1817
Petul Łazarz (fiul lui Jerzy)	Membru al Con- siliului municipal din Lwow	Colegiul Stărilor, 1807
Petul Łazarz și Kajetan (fiii lui Mikołaj); Dawid (fiul lui Kajetan)	–	Colegiul Stărilor, 1816
Pirvul Konstanty	–	Colegiul Stărilor, 1788
Podlog Emanuel	–	Colegiul Stărilor, 1788
Poklitar Stefan și Jérzy	–	Colegiul Stărilor, 1797
Popaza (<i>Galin</i>) Jordaki și Jan	–	Colegiul Stărilor, 1792
Popesku Jérzy	–	Colegiul Stărilor, 1800
Popesku Michał	–	Colegiul Stărilor, 1807
Popowicz Antoni	–	Colegiul Stărilor, 1793
Popowicz Dymitr, Emanuel și Mikołaj	–	Colegiul Stărilor, 1799; Colegiul Stărilor, 1804
Popowicz Bazyli și Stefan	–	Colegiul Stărilor, 1790
Praedan Jérzy	–	Colegiul Stărilor, 1793

Prodan Stefan	–	Colegiul Stărilor, 1792
Prunkul Aryton, Krystyn și Łukasz	–	Colegiul Stărilor, 1790
Prunkul Aryton, Eliaasz, Łukasz, Krzysztof, nepoții –, Grzegorz și Jan, strănepoții lui A r y t o n	–	Colegiul Stărilor, 1849
R		
Rakocze Alexander	–	Colegiul Stărilor, 1816
Reus (<i>Merza</i>) Teodor, Grzegorz, Eliaasz și Jěrzy	–	Colegiul Stărilor, 1789
Ripta Jan, Teodor, Mikołaj și Symeon (fiii lui Konstanty)	–	Colegiul Stărilor, 1800
Ripta Jan, Gabryel și Mikołaj (fiii lui Jěrzy)	–	Colegiul Stărilor, 1793
Ripta Jěrzy și Gabryel	–	Colegiul Stărilor, 1803
Ripta Atanazy	–	Colegiul Stărilor, 1798
Ripta Teodor, Dymitr, Onufry și Bazyli	–	Colegiul Stărilor, 1793
Romaszkan Jakób, Michał și Grzegorz	–	Colegiul Stărilor, 1789
Romaszkan Piotr, fiul lui J a k ó b	Membru al Stărilor	Colegiul Stărilor, 1834
Romaszkan Michał Gabryel, nume dublu, fiul lui J a k ó b	Membru al Stărilor	Colegiul Stărilor, 1848
Romaszkan Baron Mikołaj, nepotul lui J a k ó b	–	Colegiul Stărilor, 1852; Patenta împăratului Francisc Iosif, 1856
Roschka Ignacy	–	Colegiul Stărilor, 1811
Roskip Jan și Bazyli	–	Colegiul Stărilor, 1811
Rotopan Dymitr	–	Colegiul Stărilor, 1789
S		
Samson Bazyli	–	Colegiul Stărilor, 1789
Sawa Jan	–	Colegiul Stărilor, 1789
Saweskul (Seveskul) Grzegorz și Stefan	–	Colegiul Stărilor, 1788, 1790 și 1791
Schahin Konstanty	–	Colegiul Stărilor, 1789
Scherban Kozma, Jordaki, Emanuel și Konstanty	–	Colegiul Stărilor, 1800
Schian (Szŷan) Alexander	–	Colegiul Stărilor, 1789
Schian Dymitr	–	Colegiul Stărilor, 1788
Semaka Bazyli	–	Colegiul Stărilor, 1788
Semaka Bazyli, Teodor, Konstanty, Jěrzy, Grzegorz și Jan	–	Colegiul Stărilor, 1794
Simonowicz Jakob	–	Colegiul Stărilor, 1811; Patenta împăratului Francisc, 1817
Skaba Dymitr	–	Colegiul Stărilor, 1797
Soroczan Bazyli, Mikołaj, Dymitr, Jěrzy și Ostafi	–	Colegiul Stărilor, 1788
Soroczan Ursaki	–	Colegiul Stărilor, 1788
Stirbez Konstanty	–	Colegiul Stărilor, 1789
Stircze Stefan și Szerban	–	Colegiul Stărilor, 1789
Stircze Helena, Jěrzy, Teodor și Stefan	–	Colegiul Stărilor, 1789
Stratulat Eliaasz	–	Colegiul Stărilor, 1812
Strischka Jan și Bazyli	–	Colegiul Stărilor, 1788
Stroicz Antoni (Antoch)	–	Colegiul Stărilor, 1795

Strojeskul Konstanty, Michał și Panacy	–	Colegiul Stărilor, 1788
T		
Tabora Jordaki și Jan	–	Colegiul Stărilor, 1788
Tabora Emanuel, Dymitr și Elias	–	Colegiul Stărilor, 1788
Teutul (Toutul) <i>Istretuz</i> Jenaki	c. cr. Comisar districtual	Colegiul Stărilor, 1788
Teutul (Toutul) Grzegorz, Tomasz, Jordaki și Jan	–	Colegiul Stărilor, 1788
Teutul Bazyli și Grzegorz	–	Colegiul Stărilor, 1788
Teutul Jérzy	–	Colegiul Stărilor, 1809
Teutul Bazyli (fiul lui Ștefan)	–	Colegiul Stărilor, 1807 și 1811
Teutul Gafica, Jan și Bazyli	–	Colegiul Stărilor, 1788
Teutul Anicza, Jan și Teodor	–	Colegiul Stărilor, 1788
Teutul V e z i Toutul		
Theodorowicz <i>Kaminicz</i> anul Kajetan	–	Colegiul Stărilor, 1792
Theodorowicz <i>Kaminicz</i> anul Teodor, Józef, Fabian, nume triplu, nepotul lui K a j e t a n	Secretar al Consiliului municipal din Stanisław	Colegiul Stărilor a recunoscut <u>Ud.</u> Originea, 1842
Theodorowicz <i>Kaminicz</i> anul Grzegorz Kajetan, nume dublu, strănepotul lui K a j e t a n	–	Colegiul Stărilor a recunoscut <u>Ud.</u> Originea, 1842
Theodorowicz <i>Kominicz</i> anul Antoni August, nume dublu, strănepotul lui K a j e t a n	–	Colegiul Stărilor, 1842
Theodorowicz <i>Kominicz</i> anul Edward Kasper, nume dublu, strănepotul lui K a j e t a n	–	Colegiul Stărilor, 1842
Tilliman Antoni și Konstanty	–	Colegiul Stărilor, 1788
Tomiuk Jan	–	Colegiul Stărilor, 1793
Tomusej Jordaki și Jérzy	–	Colegiul Stărilor, 1789
Torosiewicz <i>Czewadzich</i> Teodor, Bogdan, Ignacy și Józef	–	Colegiul Stărilor, 1812
Totojeskul Lupul	–	Colegiul Stărilor, 1793
Toutul Jan (tatăl), Konstanty și Michał (fiii lui Jan); Mikołaj, Dymitr și Konstanty (fiii lui Andrzej)	–	Colegiul Stărilor, 1788
Toutul Dymitr	–	Colegiul Stărilor, 1789
Toutul Szymon	–	Colegiul Stărilor, 1789
Tumuriug Mikołaj	–	Colegiul Stărilor, 1788
Tyron Axenty	–	Colegiul Stărilor, 1788
U		
Unguran Jan	–	Colegiul Stărilor, 1794
W		
Wasilko Mikołaj, Bazyli și Ștefan	–	Colegiul Stărilor, 1788
Wasilko Jordaki	Membru al Stărilor	Primit în cercul Stărilor, 1845
Werdesch Michał	–	Colegiul Stărilor, 1806
Weriga Jan, Andrzej, Konstanty, Ștefan și Metodyusz	–	Colegiul Stărilor, 1796
Wład Bazyli și Michał	–	Colegiul Stărilor, 1788
Wład Jan și Jérzy	–	Colegiul Stărilor, 1789
Wład Jérzy	–	Colegiul Stărilor, 1798
Wład Konstanty, Jan și Elias	–	Colegiul Stărilor, 1793

Wlad Alexander și Bazyli	–	Colegiul Stărilor, 1788
Wlad Bazyli, Teodor, Woliczko, Jérzy și Jan	–	Colegiul Stărilor, 1788
Wlajko Jan	–	Colegiul Stărilor, 1789
Wlajko Elias	–	Colegiul Stărilor, 1788
Wolczyński Antoni	–	Colegiul Stărilor, 1789
Wolczyński Konstanty, Andrej și Jan	–	Colegiul Stărilor, 1789
Wolczyński Miron	–	Colegiul Stărilor, 1793
Wolczyński Jan	–	Colegiul Stărilor, 1788
Wolczyński Jan	–	Colegiul Stărilor, 1788
Wolczyński Jan	–	Colegiul Stărilor, 1788
Wolczyński Jan, Konstanty și Jan Emilian, nume dublu, nepotii lui J a n	–	Colegiul Stărilor, 1856
Wolczyński Emanuel Grzegorz, nume dublu, Jérzy, Konstanty, Andrzej și Jenaki	–	Colegiul Stărilor, 1795
Wolczyński Teodor, fiul lui – , Jan, nepotul lui A n d r z e j	–	Colegiul Stărilor, 1849
Wojnowicz Stefan	–	Colegiul Stărilor, 1793
Z		
Zadurowicz Antoni, Stefan și Aryton	–	Colegiul Stărilor, 1816
Zadurowicz Kajetan, Bogdan, Abraham și Samuel	–	Colegiul Stărilor, 1816
Zadurowicz Gregorz, Kajetan, Jan și Antoni	–	Colegiul Stărilor, 1817
Zerikiewicz Teodor și Kajetan	–	Colegiul Stărilor, 1812
Zgura Jan (Diacon)	–	Colegiul Stărilor, 1800
Zopa (Copa) Bazyli, Michał și Jan	–	Colegiul Stărilor, 1803
Zopa Jan și Grzegorz (fiii lui Stefan)	–	Colegiul Stărilor, 1803
Zopa Bazyli, Alexander, Mikołaj și Dymitr	–	Colegiul Stărilor, 1793
Zopa Grzegorz	–	Colegiul Stărilor, 1789
Zotta Jan	–	Colegiul Stărilor, 1788
Zotta Grzegorz	–	Colegiul Stărilor, 1790
Zotta Jérzy	–	Colegiul Stărilor, 1792
Zotta Jenakaki (fiul lui Stefan)	–	Colegiul Stărilor, 1789
Zotta Stefan	–	Colegiul Stărilor, 1789
Zotta Bazyli	–	Colegiul Stărilor, 1794

Figura nr. 2, *Evoluția numărului de familii bucovinene, cărora li s-a confirmat sau atribuit titluri nobiliare austriece*

Zusammenfassung

In der mittelalterlichen Gesellschaft nahmlich sich der Adel die privilegierten Positionen im sozialen, ökonomischen und politischen Leben ein. In Moldova unter den traditionellen Pflichten der Bojaren und der Besitzer der Dörfer waren: das gute Administrieren der lokalen Fragen, die Beachtung der Gesetze, der Baustelle der Kirche für ihre Bauer, die Unterstützung im Erhaltung der Schulen oder der Lehrkurse für die ländlichen Kinder.

Zu des Beitrittes Bukowina an Österreich war der lokale Adel ziemlich zahlreich, doch wohnten viele Bojaren in den Städten, weit von ihr Guts. In den Beziehungen des lokalen Adels mit der österreichischen Macht entstand die Gespannheit manchmal, die doch bis zu der Gewalt nicht kam.

Obwohl nach 1786. der Bukowiner Adel in den Bestand der galizischen Szlachta aufgenommen war, hat sich wegen der Unzufriedenheit in Zusammenhang mit dem Verlust von Bukowina des Status des unabhängigen Landes die lokale Aristokratie losgesagt, an der Arbeit des Iwoweren Sejms teilzunehmen. Der Autor bezeichnet, dass die Entwicklung des Kapitalismus und die Politik des Habsburgische Verwaltung den starken Einfluss auf die Veränderung der ethnischen Struktur des bukowinischen Adel geleistet haben.

In der Anlage zum vorliegenden Studium war die Kontrolltafel mit den Namen die bukowiner aufgenommen, die von den Adeligen im Laufe 1787-1857 anerkannt waren.